

ELS METGES NASCUTS FORA DE CATALUNYA VOLEN MILLORAR EL SEU NIVELL DE CATALÀ

- Destaca l'interès que hi mostren els metges extracomunitaris, ja que el 80% tenen predisposició per aprendre o millorar el coneixement de la llengua.
- El 54,7% dels metges nascuts fora de Catalunya han fet algun curs de català. Entre els que no n'han fet cap (45,3%), més del 90% consideren útil aquesta formació, però lamenten que l'oferta disponible fins ara no s'ajusta als seus horaris i necessitats.
- El català és la llengua materna del 37,6% dels metges que exerceixen a Catalunya, mentre que el castellà l'és del 52,2%.
- El 87% dels metges afirmen que són competents a l'hora d'entendre el català i el 87,6% pel que fa a llegir-lo; però el nivell de competència baixa quan es tracta de parlar-lo (69,1%) i d'escriure'l (61,4%).
- L'ús del català és més habitual entre companys que no pas en l'acte assistencial i, en tots els casos, significativament més freqüent a la demarcació de Girona, així com entre les generacions de metges de més de 45 anys.

Barcelona, 13 de febrer de 2024.- Dos de cada tres metges nascuts fora de Catalunya i que exerceixen al sistema sanitari català (67%) volen millorar les seves competències en llengua catalana. Fins i tot els professionals nascuts a Catalunya voldrien perfeccionar les seves habilitats en l'ús del català (33,2%). Però, si algun grup hi manifesta un interès majoritari, aquest és el dels metges nascuts a països extracomunitaris, ja que el 80,1% d'aquests professionals afirmen que volen millorar el seu nivell de català. Pel que fa als nascuts a altres comunitats de l'Estat i a països de la Unió Europea, també tenen interès a millorar les competències lingüístiques en català (50,4% i 55,7%, respectivament). Aquests són alguns dels resultats obtinguts a l'*Estudi sobre les necessitats i coneixements lingüístics dels metges a l'assistència sanitària*, elaborat pel Consell de Col·legis de Metges de Catalunya (CCMC) a partir d'una enquesta que van respondre l'any passat una mostra representativa de més de 1.300 professionals col·legiats en algun dels quatre col·legis catalans.

L'interès per fer formació de català queda ben palès en l'enquesta, però també que el principal escull per poder fer-lo efectiu és la manca d'una oferta formativa prou flexible, que s'ajusti als horaris i necessitats dels metges. De fet, el 45% dels metges nascuts fora de Catalunya no han fet encara cap curs de català, però això no vol dir que no en tinguin interès, ja que el 92% d'aquests professionals creuen que seria útil fer-ne i esgrimeixen la manca de temps i d'una

oferta adequada com a obstacles principals. De fet, la majoria dels que no han fet formació (47,8%) afirmen que van aprenent la llengua amb el contacte del dia a dia.

Llengua materna i coneixement del català

El català és la llengua materna (primera llengua parlada a casa de petits) del 37,6% dels metges que exerceixen a Catalunya, mentre que el castellà ho és del 52,2%. Entre els nascuts a Catalunya, el català és la llengua materna del 62,8%. En el total del col·lectiu, el català com a llengua materna està més present a la franja d'edat de 56 a 65 anys (48,2%), mentre que el mínim es registra a la franja de 36 a 45 anys (26%). Això es correspon amb el fet que, a la franja d'edat dels 30 als 44 anys, els metges col·legiats a Catalunya nascuts a l'estranger superen el 40% i els nascuts a altres comunitats de l'Estat espanyol s'acosten al 20%. La composició de la piràmide d'edat dels col·legis de metges ha canviat molt els darrers anys, amb l'entrada de molts metges d'origen estranger que contribueixien a garantir el relleu generacional dels metges que es jubilen. Una tendència que planteja també un repte en l'àmbit lingüístic.

Pel que fa al coneixement i a les habilitats en català que declaren els metges les diferències són clares entre les habilitats actives (parlar-lo i escriure'l) i les passives (entendre'l i llegir-lo). Mentre que el 87% dels metges enquestats afirmen que entenen el català i el 87,6% que el saben llegir, el percentatge dels que els saben parlar baixa al 69,1% i els que el saben escriure són el 61,4%.

El factor del lloc de naixement està estretament relacionat amb el nivell de domini del català. Els 98,6% dels metges nascuts a Catalunya dominen les habilitats actives i el 94,5% les passives. Els metges nascuts a la resta de l'Estat tenen bon nivell d'habilitats passives (88,8%) i la meitat (50,7%) també en tenen pel que fa a les actives. Els nascuts a la Unió Europea també tenen bones habilitats passives (70,9%), però força menys de les actives (22,7%). Per últim, els metges nascuts a països extracomunitaris són els que presenten nivells més baixos d'habilitats en català: el 56,6% l'entenen i el llegeixen, però només el 9,8% el parlen i l'escriuen. Aquest darrer grup també sol ser el que porta menys temps vivint a Catalunya.

Cal destacar que, més enllà de l'origen, el factor més determinant a l'hora d'assolir habilitats lingüístiques és el temps de residència i treball al país. L'enquesta també mostra que un de cada quatre metges estrangers no coneixien l'oficialitat del català a Catalunya en el moment de la seva arribada.

Ús del català a l'assistència (acte mèdic i entre companys)

Menys de la meitat dels metges (47,8%) empren el català de manera habitual per comunicar-se amb els pacients durant els actes assistencials. L'ús de la llengua catalana durant l'acte mèdic és força menys freqüent entre les generacions joves de metges (sobretot a la franja de 30 a 45 anys), coincidint amb percentatges més elevats de metges nascuts fora de Catalunya,

especialment a països extracomunitaris. Per àmbits territorials, destaca la diferència entre la demarcació de Girona, on es registra el màxim ús del català durant l'acte mèdic (70% dels metges l'empren habitualment), i la de Barcelona, on baixa al 45,6%. A la demarcació de Lleida, el percentatge és del 64,7% i a Tarragona, del 60,5%. També per edats s'observen diferències significatives: del 75,7% dels metges de 60 anys o més que empren el català habitualment a tan sols el 30,1% a la franja de 30 a 44 anys.

El 55,3% dels metges afirmen que, majoritàriament, s'adrecen inicialment al pacient en català i, d'aquests, el 63% canvien automàticament de llengua si la resposta és en castellà; el 15,2% demanen al pacient si els entén en català i el 20,8% continuen en català si comproven que el pacient els comprèn. Pel que fa al 43,1% que s'adrecen inicialment al pacient en castellà, el 45,6% canvien al català si és la llengua del pacient; l'11,1% pregunten si els entén en castellà i el 41,4% mantenen el castellà si perceben que els entén.

Pel que fa a la relació entre companys, l'ús habitual del català és una mica més elevat i arriba al 55,6%. El 41% dels metges afirmen que prefereixen que els companys els parlin en català i el 14,6%, en castellà, mentre que al 44,4% els resulta indiferent. Tenint en compte l'origen, els metges nascuts a Catalunya prefereixen relacionar-se en català (62,2%), mentre que més de la meitat dels metges nascuts fora de Catalunya manifesten que els és indiferent que els companys els parlin en català o en castellà.

Tot i que la majoria dels metges procedents de fora de Catalunya no tenen inconvenients en què els companys s'hi adrecin en català, és freqüent que el professional catalanoparlant canviï de llengua de manera automàtica davant d'un interlocutor castellanoparlant. El 74,9% dels que s'adrecen en català a un company acostumen a canviar al castellà quan aquesta és la llengua emprada per l'interlocutor. Una realitat que es correspon amb el 77,2% dels metges que afirmen que els seus companys deixen de parlar-los en català quan ells els parlen en castellà.

Accions i propostes des del CCMC

Els resultats de l'enquesta del CCMC mostren que existeix **bona predisposició per millorar les competències en català** per part del col·lectiu mèdic, especialment entre els metges procedents de països extracomunitaris, que són els que presenten nivells més baixos d'habilitats lingüístiques, tant actives com passives, entre d'altres raons, perquè molts d'aquests professionals fa pocs anys que viuen i treballen a Catalunya.

La demanda de formació de català existeix, però els metges manifesten que **l'oferta actual no és adequada ni prou accessible**, sobretot perquè no ofereix prou flexibilitat per adaptar-se als seus horaris i necessitats.

“L'ús de català s'ha de fomentar en tots els àmbits i, especialment, des de l'administració. Però tots hi podem contribuir: els professionals sanitaris i els

pacients que habitualment ens expressem en català també contribuïm a facilitar-ne l'aprenentatge si mantenim la llengua. D'altra banda, cal ser sensibles amb els professionals que acaben d'arribar a Catalunya i que necessiten un temps d'adaptació, defugint el conflicte ideològic i les postures inflexibles. Cal aprofitar la bona predisposició en l'aprenentatge i afavorir-lo en positiu", afirma el president del CCMC, **Josep Vilaplana**, davant dels resultats obtinguts a l'enquesta.

Tenint en compte que la competència lingüística és fonamental per a un bon acte mèdic, el CCMC reclama que l'administració posi a l'abast dels metges una **oferta formativa gratuïta, flexible i interactiva**, que tingui, a més, en compte el coneixement de vocabulari específic de l'àmbit sanitari i assistencial. D'altra banda, les entitats contractadores també han de mostrar-hi compromís, donar-hi suport i facilitar aquesta formació, que, habitualment, s'haurà de desenvolupar en horaris laborals.

Per donar resposta efectiva a la situació, cal el compromís ferm del Departament de Salut, que ha de contribuir de manera efectiva amb oferta formativa per al col·lectiu mèdic. Del total de places que oferta el Consorci de Normalització Lingüística (CNL) a l'any, **caldrà reservar-ne 1.600 només per als metges que arriben cada any a Catalunya** procedents d'altres països. Una oferta que hauria de ser clarament superior si es té en compte els professionals arribats en anys anteriors que encara no han pogut accedir a cap plaça de formació.

Els col·legis de metges catalans, mitjançant **l'Institut de Formació Mèdica i Lideratge (IFMiL)** ja han posat a l'abast dels metges procedents de fora de Catalunya que s'incorporen al sistema sanitari el curs d'**Iniciació a la llengua catalana** i el curs **Exercir com a metge a Catalunya. Què cal saber?**. El CCMC també ha posat a disposició del Departament de Salut la seva infraestructura per acompanyar els professionals i facilitar-los l'aprenentatge de la llengua. Per altra banda, els col·legis han impulsat el projecte de voluntariat **Parelles lingüístiques**.

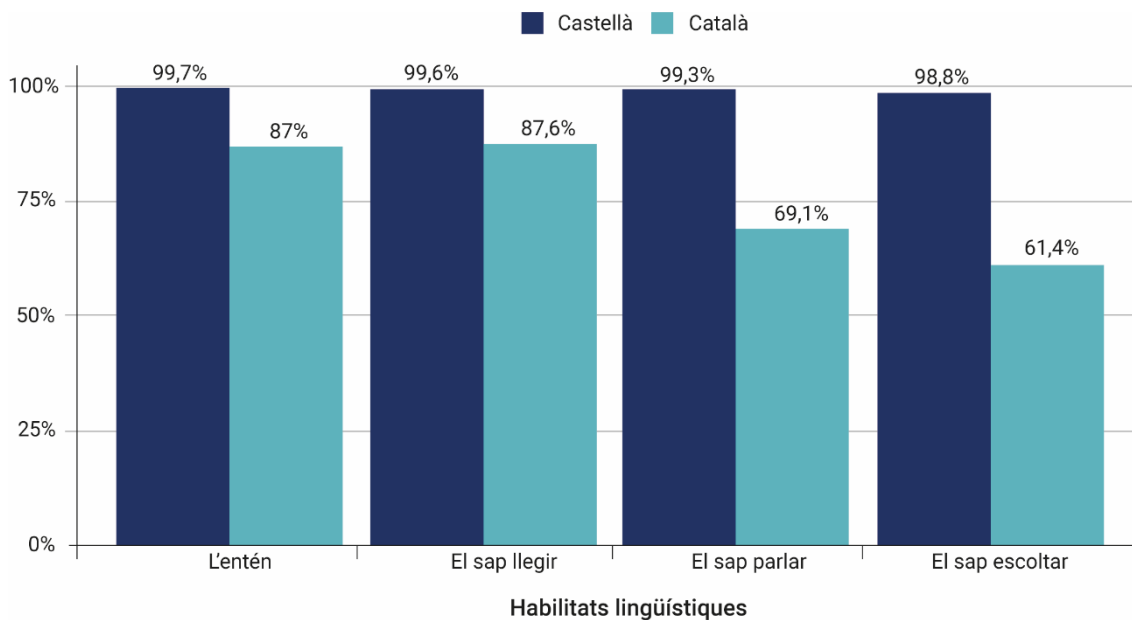
Des dels col·legis, també s'analitzen, cas per cas, les queixes ciutadanes rebudes lligades a l'ús de la llengua. Val a dir que els casos de conflicte són puntuals, encara que molt mediàtics.

Per a més informació:

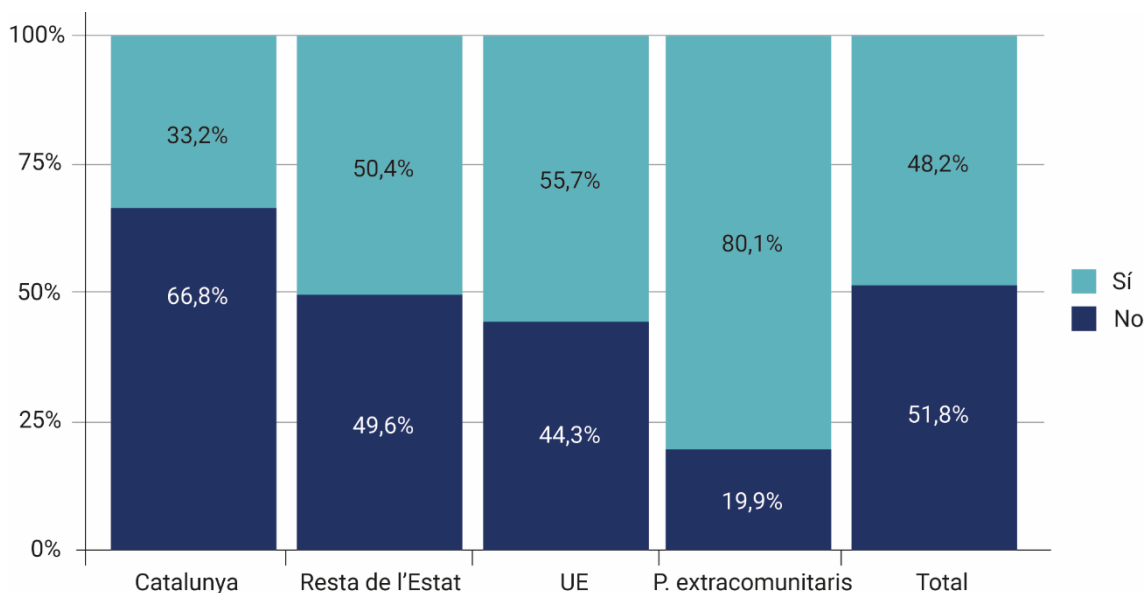
Col·legi de Metges de Barcelona
Departament de Premsa i Mitjans Externs
Passeig de la Bonanova, 47. Barcelona
Telèfon: 935 678 830
e-mail: mitjans@comb.cat

Gràfics

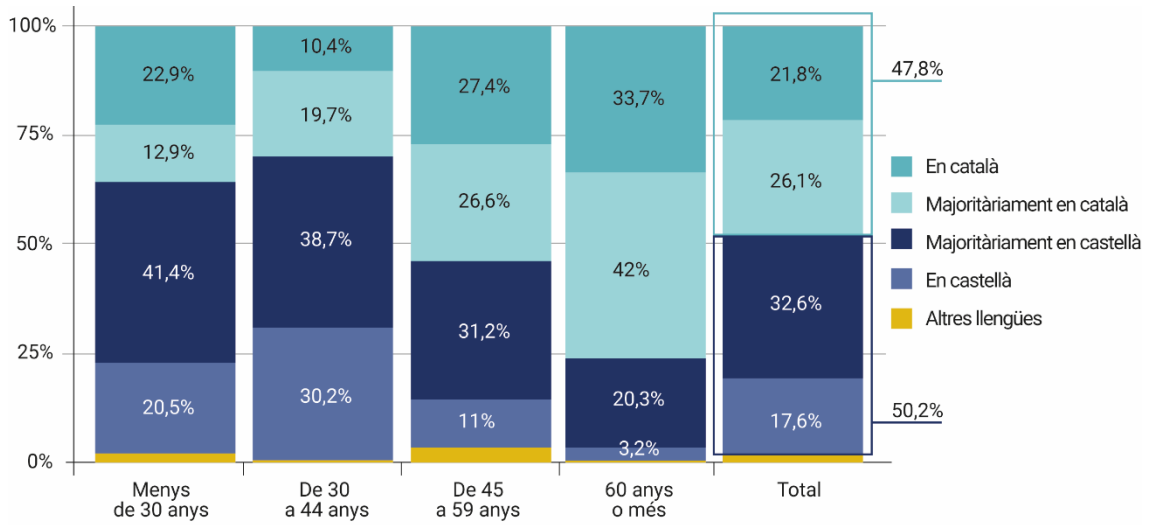
Domini de les habilitats lingüístiques en català i castellà dels metges/esses que treballen a Catalunya

Metges/esses que voldrien millorar el seu nivell de català (o aprendre'n), segons lloc de naixement

Llengua assistencial, segons franges d'edat

Font: *Estudi sobre les necessitats i coneixements lingüístics dels metges a l'assistència sanitària.* CCMC.